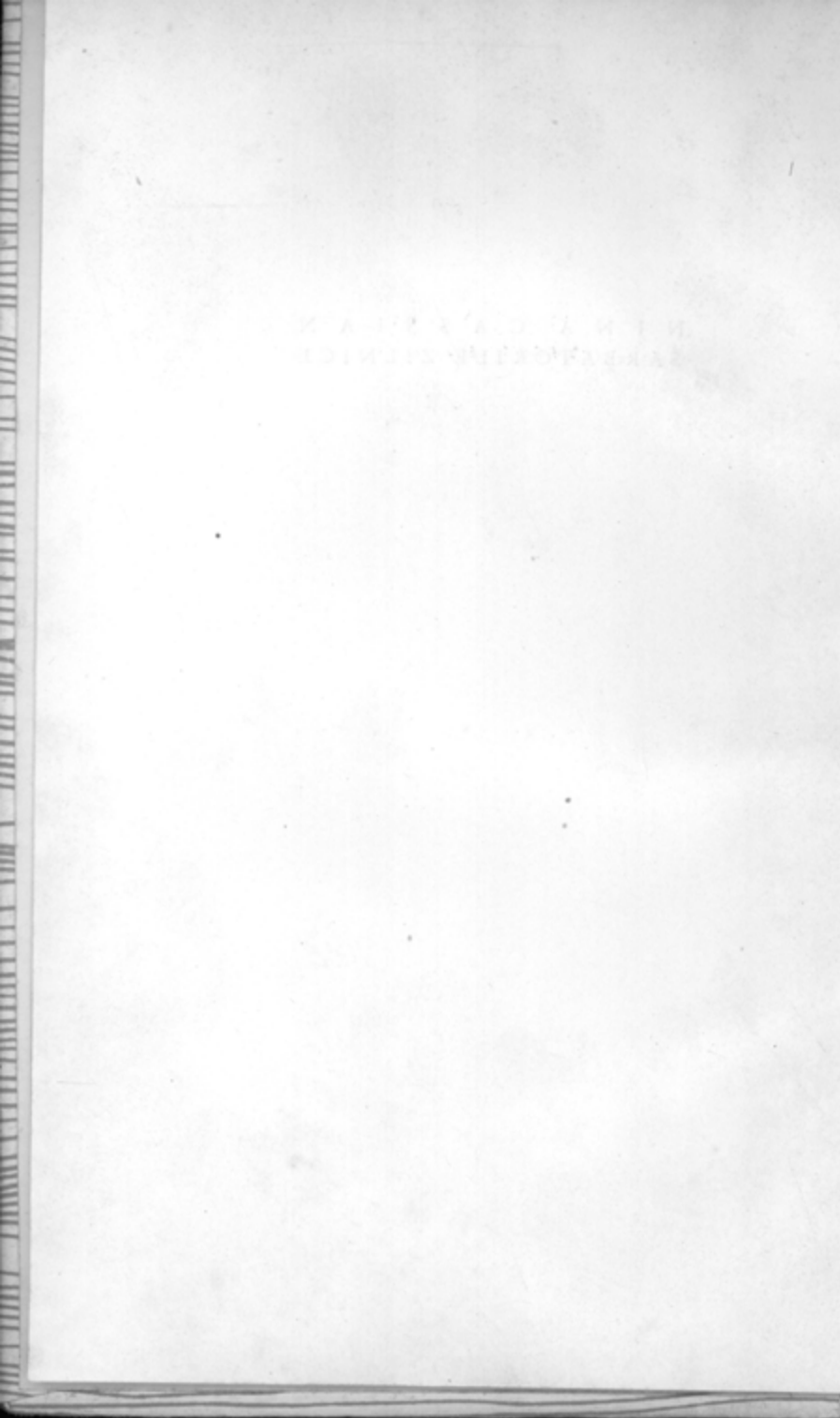
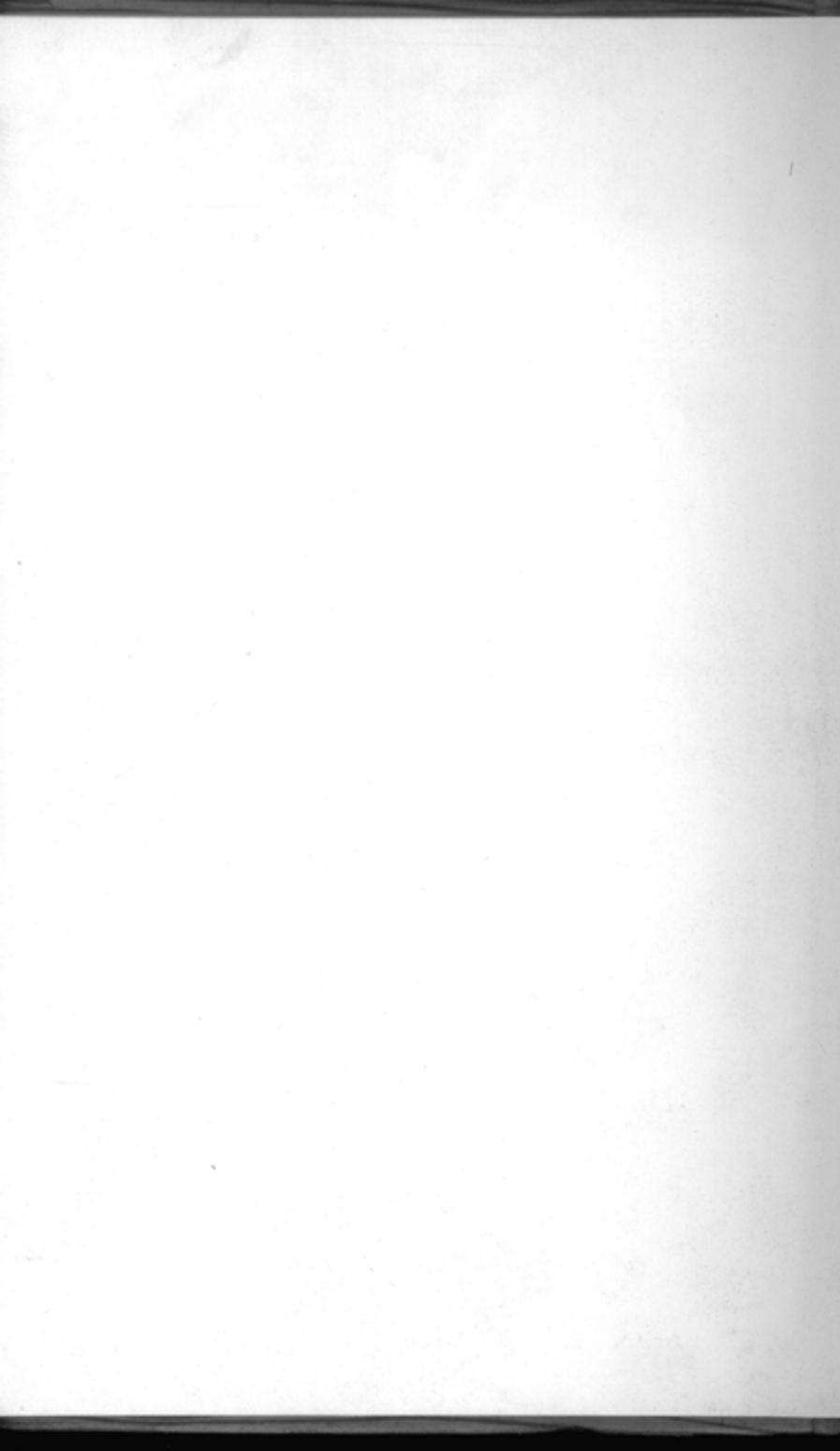

N I N A C A S S I A N
SĂRBATORILE ZILNICE

SR
6.28.

75 35632

NINA CASSIAN

SĂRBĂTORILE
ZILNICE

Biblioteca Centrală Regională
TIMIȘOARA

BIBLIOTECA CENTRALĂ
A REGIUNII BANAT

EDITURA TINERETULUI

301.600

L ✓

131.922

859-18R-1

NINA CASSAN

SARABATORIL
ZILNICE

BIBLIOTECA DE
A. GEORGHE

EDITURA TINERETULUI

Coperta și portretul : ANAMARIA SMIGELSKY

POETUL

lui Iannis Ritsos

Avea doi ochi, crispați de atîta privire,
doi ochi de o limpezime
pe care n-o îmblînzea decît nuanța ;
două mîini care cunoscuseră
toate rafinamentele muncii
și toate corvezile dragostei ;
venea de departe, venea de aproape, dintr-un vast
ținut numit
Experiența ; se deprinsese cu vastitatea, o purta cu
sine
ca pe-un vestmînt aerian menit să-i asigure o
deplină libertate de mișcare,
pentru că el cunoscuse locurile strîmte ale detenției
și ale asupririi, lagărele, celulele,
umbletul între patru pereți,
între doi polițiști,
locul strîmt între cer și pămînt
cînd cerul și pămîntul aparțin burgheziei ;
se deprinsese cu vastitatea
pentru că făcuse drumul, dus și întors, pe treptele
cunoașterii,
de nenumărate ori

Biblioteca Centrală Regională

TIMIȘOARA

și era cel mai neobosit pieton pe aceste mult exigente distanțe.

Demnitatea lui — ca un discurs și ca o demonstrație — te învăța să-ți acorzi mișcările cu concepția (asemenea chiparosului, păstra o intransigentă ținută)

și fiecare gest rezuma substanța unui poem.

Eu nu depășisem încă — o, tinerețe sălbatică! — ispitele zilnice, primejdioasa momeală a clipei, când mi-a spus:

„Fii gata. Ești în ajun.

În curînd vei da fiecărei ore direcția eternității. Eternitatea nu e un trandafir de piatră, nu e proiecția orgoliului.

Eternitatea e un bun obștesc, căci obștei îi aparține ce e mai de preț în tine, ce e mai fertil în tine, durata faptelor tale“.

Ridică paharul — și lumina umplu încăperea ca un rîu visător.

Catifeaua de un roșu adînc dădea relief tuturor lucrurilor.

Slobozi prin fereastră o pasăre:

pasărea deveni simbol.

Surise —

și surisul deveni poem.

REPORTAJ

and then there is a very small amount of water in the air.

The amount of water in the air is very small, but it is enough to make a difference in the amount of water in the soil.

The amount of water in the soil is very small, but it is enough to make a difference in the amount of water in the air.

The amount of water in the air is very small, but it is enough to make a difference in the amount of water in the soil.

The amount of water in the soil is very small, but it is enough to make a difference in the amount of water in the air.

The amount of water in the air is very small, but it is enough to make a difference in the amount of water in the soil.

The amount of water in the soil is very small, but it is enough to make a difference in the amount of water in the air.

HALA

Contrastul liniştii
e hala mare din Hunedoara.
Dacă te-aşezi în prag
cu-o ureche afară,
cu alta-năuntru,
linia punctată care desparte inerţia de mişcare
trece prin tine.

Contrastul ezitării
e hala mare din Hunedoara,

unde gestul se încarcă de forță
ca pasărea de spațiu
și unde cuptoarele solemne, fundamentale,
scot, la semnul omului,
un zîmbet fierbinte, de aur.

Contrastul umilinței
e hala mare din Hunedoara,
unde direcțiile năzuiesc vertical,
iar frîngerea din mijloc a celui ce supraveghează
șarja
nu e decît unghiul elanului său
care-l va înălța și mai mult.

Nu sta în prag :
intră în hala mare din Hunedoara.

FILA DE POVESTE

Am văzut pe cîmpuri părul Cosînzenei,
părul Cosînzenei fluturînd pe cîmpuri
l-am văzut ; o zveltă flacără de aur,
ca și cînd pe-un tînăr armăsar sălbatic,
străveziu ca vîntul, însăși ea, Ileana,
alerga, prin noaptea clară, spre iubire !

Dar gonea doar trenul ; și țîșnea metanul,
din prea plinul țării, din adînci impulsuri,
auriu și roș ca părul Cosînzenei...

UMORESCĂ

Cum să spun în poezie
despre fragezii purcei
în vîrstă de numai trei
săptămîni, văzuți de mine
astăzi, la Gospodărie ?

Alergau destul de bine
iar la supt — crezi că te joci ?
erau chiar nițel feroci.

Scroafa tolănită-anume,
visătoare, suferindă,
ii lăsa să o cuprindă,
s-o apuce, s-o consume,
în curate loji cu paie
sclipitoare și bălaie.

Ah, era o primăvară
nepermis de dulce-afară !

Am văzut livezi, mai sus,
și cîmpia cea rotundă.
— Da, sîntem bogați, mi-a spus
o îngrijitoare scundă.

TABLOU

Mi-a vorbit ținînd în mînă
un purcel de-o săptămînă,
roz și gingaș,
mort de frică,
și cu coada foarte mică.

TABLOU

La neagra cherhana, năvoade verzi
ca aripile gîzelor de seară
și țărmul gol pe care, într-o doară,
cu tăpile-ațipite îl dezmierzi...

Suav amurg... Dar prind să se anime
egalele întinderi anonime
și lîngă liniște, și lîngă dune,
vin bărcile cu șolduri mari și brune.

Între culori — delimitat de ele,
argintul unitar al prăzii grele.

Pescarii scot pe opt butuci, din mare,
enorma barcă — și-n tăcere-adîncă,
doboară prada ce tresare încă,
și o descarcă și-o îngroapă-n sare.

Apoi, în seara care-ndată cade,
stau, înțelepți, la masa cu bucate
și-nmoaie-n ciorbă, cu mișcări de rit,
lemnoase linguri răsunînd tihnit.

PE O PLAJĂ JAPONEZĂ

Au venit la plajă copiii orbi
și au stat la soare
și-au intrat în mare.

Căldura, ca o femeie uriașă, i-a îmbrățișat.
Valul cel moale le-a sărutat ochii.
Vântul i-a pieptănat.
Nisipul i-a încălțat.

Numai culorile, numai culorile,
culorile n-au putut face nimic
și-au rătăcit încolo și-ncoace,
pe nisip și pe ape,
pe mâini și pe pleoape

și copiii au rămas fără culori
și culorile-au rămas fără copii.

H. H.

Zdrențele serii atîrnînd pe moschei
și rufele vechi atîrnînd între case
pe strîmtele uliți din Istambul...

Iar, dincolo-al lunii mirific inel
și-o corabie de sticlă pe asfaltul de platină...
— Nu, nu-i o corabie. E Hilton-Hotel.

Coboară spre port sau urcă spre-orăș
o babă năucă-n papuci descuși.
Moscheea sub lună-are creștetul chel..

— iar dincolo, tulburătoarea cadină
muiată-n surîsul ei fosforescent...
— Nu, nu-i o cadină. E Hilton-Hotel.

Piraie incerte ca un singe murdar
străbat caldarîmul... Ciini galbeni, lihnîți,
cu cozile țepene, umblă pe el —

iar, dincolo, stă somptuoasa pisică de-angora
cu ochii de sulf, cu botul crăpat, cu blana adîncă.
— Nu, nu-i o pisică. E Hilton-Hotel.

PE ACROPOLE

Și fulgerele străbătură Partenonul
și marmura se făcu sură ca fierul...
Pesemne, așa mi-a fost dat : să ascult tunînd
marile voci ale lui Zeus,
singură și-nfricoșată,
pe-Acropole.
Și-apoi a nins, da, a nins
cu fulgul subțire și ascuțit
pe carnea încremenită a Cariatidelor...
Pesemne că eu sînt de vină, eu nordica.

În țara mea, în acest anotimp,
drumul oblic al luminii e lung.
Poate că eu am adus din septentrion
pe aceste țărături solare
măreața draperie de nouri a iernii.
Poate că, plecînd eu, totul va redeveni străveziu
și delfini albaștri vor sfișia cerul.

Dar eu am văzut, am văzut un miracol :
în decorul mitologiei,
o furtună contemporană !

DECLIN

Dezechet și ploaie...
sura mea Sinaie.

Ceața mai face-un pas
și scade muntele ;
mai lungi cu fiecare ceas
îmi par secunde.

Apoi se fac copacii străvezii
ca niște uriașe păpădii

fără contur.

Doar ectoplasmă-n jur,

pînă-n pădurea vineției,

unde stafia iernii se subție,

prin ascuțite crengi, pierind, murind,

rupîndu-și mînecele de argint.

HIPOCAMPUL

Un hipocamp, un cal de mare,
zvirlit la mal, uscat în soare,
și-apoi adus de mine-aici,
în iarna munților, în care
și amintirile sînt mici.

Încă sărat, scheletul lui
verzui, țepos, cu ochiul lipsă,
abia de-ar merita să-l pui
într-o hilară-apocalipsă.

...Cîndva, purta o suplă haină
de ape-n Marea cea de Taină.

Exuberanța de-astă vară
îngheață-ntre troheu și iamb.
E-o foarte strîmtă iarnă-afară.
În brazii-nalți se face seară
și ninge peste hipocamp.

DICTANDU

DICTANDO

Scriind pe-un caiet liniat cu albastru,
parcă-aş scrie de-a dreptul pe dungile mării
cu sînguincioasa caligrafie a unei păsări.
Nu mă mai prăbuşesc în albul paginii
ca într-un gol înfricoşat ; plutesc, plutesc răcoros
între zare şi ţărm, între hotarul plecării
şi cel al întoarcerii ; şi discern în străvezimea
din adînc
lente avuţii mişcătoare.

Libertatea îmi şuieră în jurul frunţii,
solicitându-mi părul, răcorindu-mi respiraţia
— astfel parcurg seninul, ordinea lui infinită,

scriind pe-un caiet liniat cu albastru.

SCRISOARE DE DRAGOSTE

(dintr-un sat dobrogean)

Din cînd în cînd, scriu cîte-un poem al absenței,
iubitul meu, depărtatule ; vezi că, prea des,
rupem în două statornica dragostei floare.
Cu partea noastră de floare în mîină, plecăm
și țarmuri, și șesuri, și munți se așează-ntre noi
și lunga fișie de floare palpită ca rana
cu-ntregul ei gingaș țesut cerșind alipirea...

Deci, iată-mă singură-aici unde-am stat împreună,
aici, unde-am fost pereche, în zi și în noapte,

în satul poemelor ; da, aici a sărit
canatul inimii mele uitate de cîntec.
Aici, din mișcarea egală și nobilă-a mării,
pe rînd, pentametrii-au venit să se-nșire, atenți
ca niște ostași așteptînd comanda ideii.
Aici am văzut perindîndu-se vîrstele anului
și-am auzit dialogul mării cu vîntul
și-am conceput spectacolu-n aer liber
al vieții și-al țării în mers spre socialism...

Sat al poemelor, glia ta caldă-o sărut,
sat cu obrazul roșcat întors către mare,
cu tîmplele-n grîne, cu ierburi prinse-n capcana
nisipului, veșnic strivite de tălpile vîntului,
cu verze albastre-mplîntate-n pămîntul cel negru,
cu poarta înaltă și albă a Gospodăriei,
sat harnic și bun, arat, semănat și cules,
mereu, an de an, arat, semănat și cules
de romîni, lipoveni, turci, tătari, căre astăzi poartă
un nume comun : țărani colectivști,
un nume-nsumînd frăția și munca lucidă,
deși, în parte, își spun : Ion, Finoghen,
Mustafă, Murvét, Artamòn, și sînt blonzi și sînt bruni
și au ochii albaștri și negri, înguști și altminteri,
romîni, lipoveni, turci, tătari, purtînd un nume
comun și-un renume : țărani colectivști.
Astăzi, concertul întii brandenburgic de Bach
a răsunit peste toată Dobrogea ; astăzi,
oamenii mulți adunați la arie, oamenii
frunțile-ncet ridicară să-asculte muzica,
frunțile lor duioase sau îndărătnice.

În vremea aceasta senină ca muzica, azi,
chefalul de patru ori a sărit în lumină
sărind din el însuși, din apă, un arc de argint
al exuberanței ; azi noapte-o femeie-a născut
doi gemeni, vegheată de aproape de doctorul satului,
doctorul vindecător al întregului sat,
umblind cu șareta, pe jos, pe soare sau viscol,
vorbind îndelung cu copiii... ca doctorul Cehov.

Aici unde munca prietenă e cu vacanța,
aici unde blonzi țărani și țărani negricioși
pătrund după muncă în casta stihie a mării,
călcînd pe-un nisip de-o culoare aidoma grîului,
aici, pe plajă, în calm peripatetic,
trec pescărușii ; nimic nu-i uimește, nici urma
picioarei tale umane pe nisipul cel umed,
nici forma trupului tău în arșiță-ntins,
și fluturii-n tihnă se-așează pe ochii închiși
și filfiie, galbeni ca aurul-n jurul surîsului
buzelor tale ; aici, pe plajă, apare
și tristul măgar cu capul lui mare de pluș,
păscînd iarba aspră a stepei ; iar colo-n ogradă,
sînt giștele alb-cenușii ca norii de vară,
și-au ciocul portocaliu ; iar, și mai încolo,
pe-o lungă șosea rurală — legată de-un stîlp,
o vulpe care-a ucis douăzeci de găini,
o vulpe gălbuie și țeapănă stă mărturie,
cu dinții rînjiți, suratelor ei întru crimă...

Aici unde satul cîntă pe limpezi arii
cîntecul noii recolte — aici auzit-am :

„Salvat fie Glezos ! Trăiască eroul Acropolei !“
Patetic, cutia de radio duce apelul
o dată cu-ntîiul concert brandenburgic de Bach,
peste toată Dobrogea ; și marea vorbește
cu timbrul Mării Egee ; și mărire globului
învață și ele albastre silabe egee :
„Salvat fie Glezos ! Trăiască eroul Acropolei !“

...Seara. Turme se-ntorc și cirezi roșcovane
se-ntorc greoaie-n amurg, cu botu-mpingînd
poarta de-acasă, intrînd liniștite în grajduri,
în dulcele lor întuneric ; și iată și taurul,
lat în grumaji, strîmt în șolduri, cu botul pătrat,
taurul brun al amurgului, praful scurmîndu-l,
mugind înfundat și tainic și greu și a spaimă...
Verzele-albastre sînt liniștea, seara, răcoarea.
Dincolo, marea se stinge ; trec biciclete
subțiri, străvezii, ca niște cumînți libelule.
— Îți spun bună seara, tovarășe președinte,
și dumatăle, directore de S.M.T. !
Nu înșir viața voastră căci nu-s poet epic — păcat !
(Ce carte-ar ieși ! De citit pe nerăsuflate.)
Eu spun atît : buni părinți îi sînteți colectivei
și buni dirijori ai imensei orchestre de spice
și buni filozofi în problemele-acestui ținut.

Pe marea-ațipită, vin bărcile spre cherhana
și cherhanăua sclipește de peștele umed
și solzii se scurg de ultimul strop de lumină.
Noaptea, frunza porumbului scîrțîie ; marea

foşneşte ciudat, pe aproape, se-ntoarce în somn,
pe-o parte, pe alta, în lungi, nevăzute-aşternuturi.
Luna apune curînd şi stelele-s singure
în întunericul clar ; viţa de vie
doarme visîndu-şi ciorchinii de mîine, iar floarea
soarelui nu e acum decît un obscur
soare al nopţii ;
cine desface-ntunericul ?

Cine aşază-un semn de carte-auriu
între două pagini solemne şi întunecate ?

E farul, farul cu gestul tăcut şi uman,
farul spunînd :

sînt aici,

sînt aici,

sînt aici...

...Şi trece în zori prin comună, aşa cum va trece
cîndva, prin Comună — el, omul Partidului,
răspunzător cu recolta şi cu alianţa,
cu traiul cel bun, cu morala, cu cifre de plan,
cu construcţia sălii căminului nou cultural,
cu echipa de dansuri, cu fiecă punct sanitar,
responsabil de naşterea-n bune condiţii a oricărui
nou cetăţean al Republicii ; trece-ncordat,
vorbind, chibzuind, surizînd, încruntîndu-se, trece
punînd cînd un umăr cînd altul la trebile obşteii
— trece senin cum va trece cîndva prin comună...

Iubitul meu, depărtatule, nu mai e mult...

Sfîşîiata dragostei floare palpită şi cere
ca sevei parcursul firesc să i-l restituim.

Am să mă-ntorc într-o zi lăsînd în urmă
 belşugul, distantul adio al mării, via
 culeasă, noua şosea asfaltată, neonul
 arzînd răcoros, sideral, în noul oraş
 de care, cu becuri aprinse, se-apropie satul...
 Nu mai e mult şi, cu urme de sare pe miini,
 am să-ţi întind daruri fierbinţi de la mare :
 un spic uriaş, o piatră-ndelung şlefuită
 de pila lichidă a valului ; iată-un mănunchi
 de palide flori viorii deprinse să dăinuie
 cinci săptămîni şi mai bine, fără sărutul
 apei ; şi-o scoică, desigur, mai aspră ca altele,
 neagră, striată, cu trei căptuşeli de sîdef,
 şi-o sticlă din vinul cel nou al verii acesteia...

...Cu sare pe miini, iată daruri — sălbatice poate —
 din satul de sud, pentru tine, iubitule, toate.

INDUSTRIE

Priveliştea tresare, îndrăgind
geometria nouă, de sticlă şi argint,
a fabricii de zahăr
în care am văzut cum sfeclele prelungi
ajung, prin tainice, gradate munci,
la purul maldăr de cristale dulci
şi la silozul uriaş spre care urci
ca, sus, să te întâmpine deodată
verzuia respiraţie a unor sori profunzi,
pe care-i bănuieşti, la care nu pătrunzi :

e zahărul ce-a străbătut în fața mea
drumul superb de la pământ la stea !

O, suflet magic al industriei
care trezești în aurul toamnei, ca-ntr-un clei
de zahăr — iuți impulsuri omenеști !
Slăvit fii, comunism, tu care dezrobești
din îndărătnice pămînturi aspre
— cristalele desăvîrșirii noastre !

AMATEVI SEMPRE

o schimbare de-a suta de ori in timp
dintr-un secol de la pământ la stea !

O, suflet mare al industriei
care treceți în anul toamnei, ca-ntr-un clipă
de zăbur - ieri împulsați omenești !
Slăviți în comunism, în care dezvoltăți
din îndărătnice pământuri aspre
- cristalele dezvoltării noastre !

INDUSTRIE

Privește, omule, în jurul tău
tuturor și ai să vezi că lumea
e plină de lucruri frumoase
și de oameni buni care
se străduiesc să facă
lumea mai bună și mai
frumusă. Nu uita să
ai grijă de tine și de
ceilalți, să fii cinstit
și să ai o conștiință
curată. Să fii un om
de seamă, un om care
se poate mândri de el
și de ceea ce a făcut.

AMATEVI SEMPRE

AMATEVI SEMPRE

DIN COPILĂRIE :

a) DACA MĂ-NTORC

Dacă mă-ntorc, copilărie, la tine,
e poate semnul că scapăt.
E poate vremea să leg capăt de capăt,
cu-o singură mișcare străvezie.

Cutreier locul cel vechi și ascult
rumorile-amintirii... Ziua de azi
o caut într-o zi de demult,
și-n albine, și-n brazi.

La noile mele dimensiuni,
privești-te par strim-te.
Chiar nara abia de mai sim-te
mireasma trecutei minuni.

Crește ecou din ecou,
dens ca o apă.
Dau munții deoparte, să-n-capă
sufletul meu cel nou.

4) DACA MĂ-NTORC

Dacă mă-n-torc, coglănt, în tîne,
e poate semnul că scapăt
E poate vremea să îeș capăt de capăt,
cu-o singură mișcare străvezie.

Cutreier locuri cel vechi și ascuți
rumorite-amintirii... Nisa de azi
e caut într-o zi de demult,
și-n alpine, și-n prazii.

b) BASME VECHI

Din potcovite copite,
scapără iepurii berci.
Are pădurea ciuperci
fragede, dulci, otrăvite.

Mlaștini pitite-n brădet
flutură verzi borangicuri
ca să te soarbă încet.
Pașii sînt moi și nesiguri.

La pi Cheamă o voce-n auz,
plină de vrăji și de iarbă.
Chiar Baba cu nasul ursuz
mire vrea în ceaun să mă fiarbă.

Cresc și se-ncaieră spinii
peste bordeiul sărac.

Unde te-ascunzi de un veac,
zină curată-a luminii ?

(B) BASME VECHE

Din potcovite copile,
scapără iepurii berci.
Are pădurea clipești
îngode, dulce, otrăvite.

Măștișii pitite-n brădet
lăună verzi porțugăni
cu să te soarebă încoace.
Pași sînt moi și nesiguri.

c) MICUL PRINT

elogiu candorii

Știu să întreb
despre miei, despre flori.
Odată-ntr-o pădure,
am sărutat un izvor.

Știu ce uimită-i
culoarea albastră.
Am o grădină
și o fereastră.

Mai am și o carte
foarte subțire
în care nu-ncape
decît o iubire.

Pot să-mi iau locul
lingă tine, pe stea ?

— Da, spuse prințul.
Ești prietena mea.

d) SUFLETUL PĂDURII

Veverițele-au luat-o razna
pe bulevardele lor de lemn.
Ce forfotă roșcată !
Hai ! le-ndemn.
Hai ! încă o dată !
Străbateți copacii pe rînd ;
scundul, înaltul.
Alergați arzînd
de la unul la altul ;
incendiați mohorîta pădure !

Veverițele-mpunse de jind
nu mă-aud, dar mă-ascultă
și-aleargă, copilărind
neagra pădure adultă.

Pot să-mi iau locul
îngă uie, pe stea ?

— Da, spune prietul
Ești prietena mea.

4) SUFLETUL PADURII

Veverițele-au luat-o razna
pe dulăvărițele lor de lemn.
Ce forfotă roșcată !
Hai ! ie-n drum.
Hai ! încă o dată !
Străbateți copacii pe rând ;
scundeți înaltul
Alegeți mizina
de la unul la altul ;
încredințați miorlața pădurii !

e) REPETITIO

Un fir de iarbă,
un fir de iarbă arcuit,
un fir de iarbă arcuit ca o geană,
un fir de iarbă străbate pământul
îndulcindu-i pustietatea,
un fir de iarbă îmi numără anotimpurile,
unul cite unul,
patru cite patru,
și așteaptă liniștit să mă fac
un fir de iarbă,
un fir de iarbă...

f) TOATE VIRSTELE

Am luat hotărîrea să nu mă despart niciodată de copilărie, de adolescență, de tinerețe, ci să-mi trăiesc simultan toate vîrstele, ca trunchiul de copac să fiu propriul meu calendar, să-mi simt brațele puternice, răbdătoare, în iarnă, și gata să tresară în primăvară sub exuberanța verde a frunzei.

În copilărie, m-am împrietenit cu păsările și cu iarba și țin încă bine minte cum mi-a pîrjolit fruntea prima lumină a zăpezii ;

în copilărie am învățat să vorbesc cu oamenii mari,
să le spun ce mă doare, să le cer de mâncare,
să sărut ochii tatei, să citesc prima carte,
și, pentru aceasta, nu vreau să mă despart
de copilăria mea, niciodată...

În adolescență, am cunoscut războiul și revoluția :
războiul deșăntat și fățiș, revoluția ascunsă și gravă,
și țin încă bine minte cum mi-a incendiat fruntea
prima lumină a adevărului ;
în adolescență am învățat să mă simt solidară
cu semenii mei, și să urăsc fără-ntoarcere
furtul de muncă, batjocorirea demnității,
și, pentru aceasta, nu vreau să mă despart
de adolescența mea, niciodată...

Iar tu, tinerețe a mea,
deși încă nu te pot contempla cum se cuvine
pentru că te trăiesc și mă zbat
în mijlocul mâniilor și-nțelepciunilor tale,
nici de tine n-am să mă despart niciodată
și-am să intru cîntînd, cu flacăra ta pe brațe,
în aula solemnă a maturității !

MIREASA

Cînd stau în prag, aud copite
ca de romantic armăsar,
bătînd alene zeci de poștii...
...Dar nu. E cloncănitul cloștii,
plictisul ei familiar
în prînzurile toropite.

Dac-ai veni, amiaza mare,
în zeci de țandări ar sări
crestîndu-mi mîinile și ochii —
iar marea ar foșni din rochii,
din amplele-i aurării
ca o mireasă-n așteptare.

AMATEVI SEMPRE

Vintul de august spune : Pleacă ! îndărăt !
Ce mai aveți de așteptat ? Vraie, eu o înțeleg.
Eu înțeleg și înțeleg rădăcinile ei.
Nu-l așteptați pe Septembrie, gâlbuiul lui.

Nu va aduce nimic decât liniște tristă
Și o să vedeți că de singuri așteptați.
Nu sorbiți drojia acestor pustietăți.
Că vinul negru și roșu în căni mai există.

13i.922.

AMATEVI SEMPRE

Vîntul de august spune : Plecați ! Îndărăt !
Ce mai aveți de-așteptat ? Vara, *eu* o închei.
Eu întetesc și înăbuș flacăra ei.
Nu-l așteptați pe Septembre, palidul făt.

Nu va aduce nimic decît liniște tristă
Și-o să vedeți cît de singuri sînteți.
Nu sorbiți drojdia acestor pustietăți,
Cît vinul negru și roșu în căni mai rezistă.

Vîntul de august spune : Amatevi sempre !
Fiți solidari în clipa cînd o să vă iasă în cale
Ploile clare, lucide, ploile verticale
— Și nu-l lăsați între voi pe celibatarul Septembre.

DAR IATA PLOAIA...

Lăsați și ploaia pe cîmpuri, în frunzele moarte
Tulbură călăile ferestre
Veni, pe o ploaie ca asta
o să ne ducem, iubirile, foarte departe.

Ploaie, doar ploaie, solennitate noastră repetă
vor așuta clipa rece
Ploaie cu tîrziu în noapte
o să ne-nălțăm buzule, pentru răcoare

DAR IATĂ PLOAIA...

Iată și ploaia pe cîmpuri, în frunzele moarte.
Tulbure cîntă fereastra.
Vezi, pe o ploaie ca asta,
o să ne ducem, iubitele, foarte departe.

Plopii, doar plopii, solemnele noastre repere,
vor saluta clipa rece.
Ploaia cu firul în zece
o să ne-nfășure buzele, pentru tăcere

Sur e palatul. Se-nfășoară-n seri Mogoșoaia.
Nimeni nu poate să plîngă.
Dragostea scapătă lingă
păunul de fum, vestitorul durerilor — ploaia.

INTIMITATE

Pot să fii singur.
Știu să fii singur.

E un acord tacit
între creșterile mele
și copacii de-alături
între ploade
și pământul meu străvechi.

INTIMITATE

Pot să fiu singură.
Știu să fiu singură.

E un acord tacit
între creioanele mele
și copacii de-afară,
între ploaie
și părul meu străveziu.

Fierbe ceaiul,
zona mea de aur.
chihlimbarul meu pur și fierbinte...

Pot să fiu singură.
Știu să fiu singură.
Scriu la lumina ceaiului.

DE LA FERASTRA

Sunt plină de cerneală pe mîini pe buze.
ce și cînd se fi mîncat mure.
Se totuie, ce departe-am rămas de pădure
atol, între pașii urzice.

Înclă e ca un păun urzic.
Trecutul lui — frunzele toamnei. Știu
ce plină la-el alot o zută de pasl,
dar spun: mai tîrziu... mai tîrziu...

DE LA FEREASTRĂ

Sînt plină de cerneală pe mîini, pe buze,
ca și cînd aș fi mîncat mure.
Și, totuși, ce departe-am rămas de pădure.
aici, între pagini ursuze.

Lacul e ca un păun uriaș.
Penetul lui — frunzele toamnei. Știu
că pînă la el sînt o sută de pași,
dar spun : mai tîrziu... mai tîrziu...

O singură nădejde, o singură răsplată :
ochii tăi, mîine, citind,
în care cerneala va trece curată
ca firul de-argint.

VÎNTUL

Cerul leapădă cămăși subțiri.
Vîntul coase și descoase norii
pentru clipa scurtă a splendorii :
soarele sclipind peste iubiri.

Mirii stau în umbră și lumină,
cînd albaștri, cînd portocalii,
și se plîng de inegala zi.
Vîntul, numai vîntul e de vină !

SPRÎNCENELE

Sprîncenele tale, sprîncenele,
sprîncenele tale, viclenele,
îmi turbură seara, îmi turbură
zăpada, și-o schimbă în purpură...
Sprîncenele tale, mobilele
echere ce-mi sfîrtecă zilele
cu sumbrul lor unghi, și îmi macină
priveștiștea, pîn' la paragină...
Sprîncenele tale, sprîncenele...

VITRALIU

Am venit aici să stau cu tine
în cristalul iernii — ca-n vitralii
vechi perechi de regi lângă regine.
Numărat-am arborii, egalii,
pîn-la casa ta... Era zăpadă,
falnică, vrăjită, ca-n baladă.

Și-am bătut în poartă. Lemnul-rece.
 Peste tot, Absența, ca o nouă
 și totală iarnă. Mîndrul rege —
 nicăieri... Cu mîinile-amîndouă,
 am luat zăpadă și-am băut
 locul alb pe unde n-ai trecut.

CIND NU SE NASC POEME

Nu pot să scriu.
 Gura mea nu pot să-ți spun
 că pe-un lăstău
 pe un stîlp de frig.

Nici pînă acum — vin să scriu —
 nu pot să-ți spun peisajul
 Mîna ta nu vrea să scrie
 pentru iubire.

CÎND NU SE NASC POEME

Nu pot să strig.
Gura mea nu pot s-o pun
ca pe-un lăstun
pe umărul tău de frig.

Nici părul meu — vin subțire —
nu pot să-l torn peste tine.
Mîna ta nu vrea să-nchine
pentru iubire.

Nu se mai nasc poeme.
O să plec în curînd.

... Iubitule, dacă nu cînt,
mor înainte de vreme...

COPACUL NEGRU

Tristețea e o floare putredă :

și nu te înșeală pe ai ei, ci alungă și tremurătoare

Că e o doborî

e nevoie, unora, de lăcomie

Dacă îmi să se schimbe tristețe cu ală,

vești creșcînd deodată,

cu trunchiul înșurător, deznădăjduit —

sinistra și înăuntru oarbă și tală.

CÎND COPACUL NEGRU

Tristețea e o floare puternică ;
să nu te înșele petalele ei alungite și tremurătoare.
Ca s-o dobori
e nevoie, uneori, de topoare.

Dacă lași să se-adune tristețe cu alta,
vezi crescînd deodată,
cu trunchiul impunător, deznădejdea —
sinteza și încununarea orbirilor tale.

De fiecare creangă, pline de vlagă,
atîrnă cuvinte care torturează şi neagă.
Copacul e negru, trufaş,
şi-i atît de lesne să te predai, să te laşi
copleşit de umbra lui mare
ca de-o paralizie treptată
de care nici nu te mai sperii...

Îndrăgostiţi !

Luaţi în mîini unelte necruţătoare.
Nimiciţi vegetaţia durerii !

TOAMNA NOUĂ

TOAMNĂ NOUĂ

Au fost toamne sumbre, somptuoase,
ca decadența unui imperiu.
Ce sunet orgiac cutreiera ținutul !
Gemea culoarea, sătulă de ea însăși,
până când, năprasnic năruindu-se,
descoperea schela pădurii, fumegînd
de presimțirea ploii...
Și se sfîrșea un timp.

Mi-e toamna de acum suavă
și fără de cruzime.
Mi-e dulce frunza.
Apele întineresc ciudat în lumină —
și aștept o iubire transparentă ca aceste
văzduhuri
în care potecile-și strecoară
afluenții de aur...
Începe-un timp.

PREZENȚĂ

Unde te duci ? Sînt în pietre,
în surele lor poliedre.

Unde te uiți ? Sînt în frunze,
în lumi foșnitoare, ascunse.

Unde mă cauți ? Sînt vinul,
sîngele verii, seninul.

Sînt în cocori și-n țărină,
ție oricînd la-ndemină.

SĂRUTĂRILE

Sărutările noastre, sute, mii
sau milioane cîte-au fost —
niciodată nu le-am știut pe de rost :
fructele mele, veverițele mele, garoafele mele,
izvoarele mele, cuțitele mele !
Pot să dorm și să visez pe gura ta,
să cînt și să mor pe gura ta,
încă și încă ;
gura ta, radă adîncă
în care-nnoptez după drumul cel lung,
în care ajung și nu mă mai satur să-ajung...

Sărutările noastre sînt lupte
grele, încete, sfișietoare,
la care participă sîngele, glasul, memoria.
O, sînt geloasă pe apa pe care-o bei
și pe cuvîntul pe care-l spui,
pe răsufălările tale albastre...
Sînt geloasă pe-aceste nedrepte
pauze dintre gurile noastre !

III. JOC DE APĂ

Picură streășina, picură vesel și iute,
Pagina mea e plină de risul dezghețului.
Lin ocolesc transparentele stele de apă,
Scriu printre stele și urma creionului scapără.
Mina mi-e udă ca o șopîrlă de platină,
Tu, prospețime !

ÎN GOANA TRENULUI

Trenul e suveica noastră neagră
care ne leagă și ne dezleagă
și ne apropie și ne departe.
Așa ne-a fost dat să trăim,
unul de altul departe,
fiecare în alte mulțimi.

Trenul e bunul nostru prieten,
cu el călătorim, în el ne încredem
și toate gările, toate gările
ne cunosc așteptările și-mbrățișările...

Sintem mereu, ba aici, ba acolo,
pe schelele țării, toate.
Mai îndrăzneți decît cutezătorul Polo,
umblăm pe drumuri neumblate —
și mai strîns ne legăm, și mai mult ne iubim
răspîndiți în mulțimi, în mulțimi...

1
Trenul e banal, nostru, prieten
cu el călătorim, în el ne încredem
ei toate gândurile, toate
ne cunoaște așteptările și-mbrățișările.

Sintem mereu, da aici, da acolo,
pe schelele țării, toate
Mai îndrăznești decât cutăreții Polu,
umblăm pe drumuri nemălate —
ei mai alina se legăm și mai toată ne iubim
răspândiți în mulțimi, în mulțimi.

INTRODUCERE

În acest volum s-au adunat
câteva din cele mai
importante și mai
interesante
scrisori ale
autorului.

OMAGII

Seu ingeni
Aves o gârlire de cântec
ce o vale de pădure străvezie
când securile --
dar si una depărtată cu prăvălie din
cu haine profesionale si scurte
cu experienta războiului de la om la om
si meditații de 1914.

OMAGGIO

LENIN

S-a îngrijit de sănătatea lumii.
Avea o gândire de savant
ca o rază de platină străvezie
tăind obscuritatea —
dar și una deprinsă cu problemele diurne,
cu bolile profesionale și sociale,
cu experiența răbdătoare, de la om la om,
a medicului de țară.

S-a îngrijit de frumusețea lumii.
Avea viziunea în spațiu a sculptorului
și cea în timp a prozatorului ;
conducea destinele mulțimii, integrându-le în istorie
cu un singur gest : înainte !

S-a îngrijit de fericirea lumii,
pentru că nimic omenesc nu-i era străin ;
cunoștea rolul propulsor al suferinței
și explozia ei în steaguri roșii.

S-a îngrijit de memoria lumii
și i-a dat un reper de neclintit,
încît toate anotimpurile libertății,
toate rezolvările adînci,
toate recoltele și toate iubirile împărtășite
se numără
de la Revoluție încoace.

DE GENUL FEMININ

Așa e pacea.

Așa e munca.

Așa e dragostea.

Și ploaia ca o logodnică,
sclipitoare și fericită,
îmbrățișînd pămîntul.

Și iarba pe care vîntul o biciuie,
sporindu-i rezistența.

De genul feminin :
aşa e toamna.
Aşa e răbdarea
şi fecunditatea.
Şi piatra cu volute dulci (şi dure)
şi furtuna animînd spaţiile
cu strigătul ei triumfător.
Aşa e nădejdea.
Aşa e revoluţia
şi frumuseţea.

DEMOSTENE

O zare : — a furtunii —, o vrajă : — a luminii —
și marea, saturată de fierte aluminii
și-apoi, singurătatea, ca visul rău, în jur...

Își răscolește marea adîncul ei impur.
Nu știu ce se petrece la fund, în pești și-n plante,
în scrișnetele-acestor lungi spume delirante

și strig și eu atuncea ! Iar, peste uragane,
trec, limpezi și virile, silabele umane.

PE UN MOTIV DIN SADOVEANU

Tii minte ? Îți ieșea cîndva în cale
stîns licărind cu tristele ei zale,
prin rădăcini și stîrvuri vegetale,
apa morților.

Paragină. Urît. Singurătate.
Cu vanele-i miraje răsturnate
te îmbia la drumul jumătate
apa morților.

Ce sate-n floare ! Ce bogate crînguri
de oameni mulți și niciodată singuri !
Ce fericit ținut lucra-n adîncuri
apa morților.

Te-apropiai, dar descîntata lume
în asprul bărăgan pierea anume ;
și-acestei năluciri i-au pus un nume :
apa morților.

Noi am visat reala ta minune,
stea roșie a zodiilor bune.
și-o lume am lucrat ce nu apune
ca apa morților.

Iar dacă i-am statornicit durata,
fertilizînd priveriștea, curata,
e că-am secat din ea pentru vecie
apa morților,
și, zvelți, ne-am oglindit în apa vie.

UNEI PRIETENE

Nu mă lăsa să-ți ascund nimic,
să te cruț, să mă cruți, să te mint,
ca și când am fi slabi, ca și când
ne-am speria, *cunoscînd*

Pictează pe coperta caietului meu
o lămîie de aur și două gutui ;
pune intensele tale culori
pe filele mele-amărui

Amintirile noastre școlare
cu șorțuri și gulere reci
și-acele severe plimbări ilegale
de-adolescenți din anul patruzeci

sînt argumentele mele și ale tale.

Privește-mi portretul ; vezi undeva
semnul declinului ? Nu mă cruța.
Oameni puri, frești, monumente,
s-au făcut cu mîini intransigente.

Înaltă cu pensule sigure, aspre
(iar eu, cu dactilii, troheii)
iedera suplă a vieților noastre
pe spirala de-oțel a ideii !

LIRISM

— an festiv —

Da, ești mazurca lentă-n la minor
în care toate sunetele dor...
— Dar pentru cine-ar vrea să te închidă
în unica durerii crisalidă,
în vis, în maladie, în asceză,
desfășuri o majoră poloneză
cu pas eroic ; și apoi răsar
preludiile, spectrul tău solar,
iuți jerbe din exploziile tale,
fertile, generoase, triumfale !

În triste zări, crepusculare ape,
răscoala ta din suflet nu încape
și, astfel, ești, Chopin, peste milenii,
cel mai activ din liricele genii.

ADÎNC

Pînă la pămînt mă plec în fața ta, minerule,
pînă la pămîntul pe care-l scurmi îndîrjit,
proptit cu pichamărul în peretele feeric și negru,
ca și cum ai ucide o fiară fastuoasă.
Pînă la pămînt mă plec în fața ta.
Îmi scot casca de miner pe care-am purtat-o doar
cîteva ore
și te salut cu ea, și pun în ea un poem răcoros
ca o înghițitură de apă acidulată la ieșirea din mină.
Plecăciunea mea e fără umilință și fără trufie.

Te salut așa cum un meseriaș salută pe celălalt,
stimîndu-i efortul,
doar ceva mai adînc,
pentru că lucrezi la adînc.

Îmi scot casca și, iată,
un cerc de nădușeală rămîne-n urma ei,
așa cum pe fruntea ta sclipește conștiința,
minerule,
tovarășul meu de idei !

PORTRET DE COMUNIST

lui Cristian

Arzi, deci exiști ! Ce vîlvătăi,
ce rug superb sînt anii tăi !

Dac-ai pieri și iar te-ai naște,
în acest semn te voi cunoaște :
trecut prin flăcări, pur, subțire,
— și mistuit în omenire...

VĂ MULȚUMESC

Orgolios ca Maldoror,
aș fi putut prin lume trece,
cu ochiul desenat și rece,
de patimi disprețuitor...

...Dar mi-a plăcut să smulg cu dinții
un fruct, cînd nu voia să cadă —
și, mai ales, distinsa roadă
din arborele cunoștinții.

Cu-aripile curgînd din umăr
s-au perindat pînă-n prezent,
drapați în veacul decadent,
o mie de poeți la număr.

Eu am ales veșmîntul suplu
bun pentru dragoste și luptă
și, pe-o spirală ne-nteruptă,
am fost mulțime și-am fost cuplu.

Vă mulțumesc, vă mulțumesc,
minerii mei, voi, lăcătuși
— cinstiți deschizători de uși —
pentru-acest abur omenesc

ce m-a urcat în Poezie
— ca-ntr-o furtună străvezie.

BACH

Mă privește din prezumtive portrete
cu părul îmbrăcîndu-i capul ca o orgă moale :
nici nu știu dacă ale lui sînt aceste cilindrice bucle
de argint,
căci, iată, nimeni nu știe în ce loc s-au răspîdit în
pămînt
carnea, nervii și oasele modestului organist,
ochii orbi ai celui mai clarvăzător,
și călcînd pe țărîna germanică poate că sub pasul
nostru e Bach

și sigur că și este, pretutindeni unde omul începe să
merge.

Pe-ntinderea mișcărilor contrarii îmi plimb atenția
ca pe scări vii pe care urcă și coboară gândirea,
pentru că între două sunete care se urmează
e o alianță fundamentală ca între două molecule
de uraniu,
ca între cei doi „e“ din cuvântul sever „idee“ ;
între două sunete e lupta corp la corp a contrariilor,
punct contra punct, o fulgerare de voci fără odihnă,
cu incidente triumfale
ca o declarație a drepturilor omului,
a dreptului de a te bucura lucid, de a suferi lucid,
de a face din fericire și durere trepte ale cunoașterii.

Pe-ntinderea mișcărilor contrarii, miinile mele își ies
în întâmpinare,
se-nfruntă și se despart, cu atenția instrumentelor
chirurgului,
explorînd înfiorate un creier uman,
pînă-mi apare, pe clapele reci ca țurțurii, o ger-
manică iarnă,
filtru al tuturor anotimpurilor, sclipitoare sinteză :
case cu suprafețe clare, barate de grinzi cafenii
ca semne de-adunare și-nmulțire,
o-ntreagă matematică familiară,
și burlane de gura cărora-atîrnă silabele lungi ale
gheții,
și ogiva gerului și virful gotic peste care cîntă
cocoșul vîntului cu creasta lui de tablă.
Disciplinată iarnă !

•

Și-ntr-o casă,
douăzeci și unu de copii cu părul prins într-o fundă
la ceafă,
improvizînd dimineața la armoniu,
douăzeci și unu de copii învățînd să-și supună ca-
noanelor juste ale formei de fugă
surîsul, nerăbdarea, uimirea lor lipsită de-echilibru —
și, conducînd această ordine a vieții, un spirit tu-
telar, el însuși, Bach,
cu fața lui cea groasă și părul tubular,
Bach-tatăl, gospodarul. Astfel prin suflarea iute a
zăpezii
și aburul intim al cafelei cu lapte,
am întrevăzut o imensă familie-orchestra, un mi-
lion de copii cîntînd
cu voci proaspete ca omătul, într-o lume pacificată,
un mare cor de copii, prezidînd, într-un viitor anun-
țat cu certitudine,
frumusețea și puritatea pămîntului.

Am văzut, deci, o constituită iarnă muzicală,
limpezind sufletul tulbure al pădurii germane,
și o casă în care frumusețea are gustul domesticității
fără a-și pierde puterea și vraja,
o casă în care toate ceasurile înaintează fără greș
la porunca invizibilă a timpului
și în care geniul se așază la masă,
rupe în douăsprezece bucata de pîine
și o împarte umanității.
Douăsprezece sunete
trezite din minusculele lor leagăne de fildes,

douăsprezece sunete indicînd adevărul,
aşa cum cele douăsprezece băţai ale ceasului indică
miezul zilei şi-al nopţii ;
douăsprezece sunete lucrînd ca mistriile şi ciocanele
la o construcţie fără cusur,
la un minuţios edificiu cu stări suprapuse,
un etaj de linişte peste unul de zbucium,
şi deasupra încă unul de certitudine,
pentru că tatăl s-a-ngrijit de fiii lui, de urmaşii lui
prevăzuţi prin secolii,
moştenitorii fără număr ai unor averi fără număr :
douăsprezece sunete.

Iar propoziţiunile gravate cîndva în aramă
cu precizia liniilor lui Dürer şi misterul penumbrei
lui Rembrandt,
trec astăzi firesc în platina eternităţii —
pentru că fiecare din ele e o sentinţă împotriva
sumbrei inchiziţiei,
a osîndelor obscure, a alaiului de măşti şi gîngăanii
codate,
o *Laus rationis* de o măreaţă şi suplă rigoare,
şi cînd tatăl plînge
şi-n sarabandele calme sunetul stă învăluit în agre-
mente şi grupete,
izolat ca o lacrimă într-un vestmînt de chiciură,
e pentru că i-au murit mulţi copii,
pentru că, în Patimi, fiul său a fost răstignit,
fiul său terestru care stă între tovarăşii lui seara,
la cină,
care cunoaşte cîntecul roşu al vinului.

(„...Beți toți din el...“),
gingășia și robustețea femeii,
devotamentul prietenului,
(„...Chiar dacă ar trebui să mor cu tine, tot nu
mă voi lepăda de tine...“),
cruzimea mercenarilor când își fac meseria, —
(„...și scui-pau asupra lui și luau trestia și-l băteau
în cap...“),
omul crescut în stima muncii și a demnității sale,
în sensul eroic al dragostei față de semenii —
și de aceea plenitudinarul părinte
aparține celor care au restabilit demnitatea și
coincidența dintre adevăr și frumusețe,
lumii dialectice fără odihnă, care a dat cifrelor sen-
sibilitate și a organizat nădejdea,
celor care dau zilnic răspuns întrebărilor,
punct contra punct, —
și aici aș vrea să părăsesc poezia
la gradul ei de fierbere când devine muzică
și să mă plec sub arcul voltaic
al criteriului contemporan,
lui, Marelui Laic,
Johann
Sebastian !

RESPIRAȚIA OCEANULUI

SONET

Ești apăsător am tîrî și am iubii,
Iar dacă-ți morpîi cîntecul mîi atînga
Și din-napăsușul vîagului și pîcingu,
Eu pot înfrîna scîldul tîrîșii.

Cînd vei pune de-apurî la mîi cîntec
Un clip de vîag, de atîrî de vîag,
Al tîrî, de vîag de tîrî în mîi tîrî,
Și care, tîrî, de tîrî mîi se atînga.

RESPIRATA OCEANULUI

SONET

Pot spune : am trăit și am iubit.
Iar dacă-a morții creangă mă atinge
Și mă-mpresoară neagra ei pecinge,
Eu pot închide ochii liniștit.

Căci voi purta de-apururi pe meninge
Un chip frumos, nealterat de vid,
Al lumii, cea în care m-am ivit
Și care, știu, cu mine nu se stinge.

Aceleași mări vor fi, aceeași nea
Va scăpăra în munții mari, hirsuții.
Uitucii de m-or izgoni cîndva

Sau mă vor pomeni prea mult limbuții .
Atîta simt : eu tot voi adia
Prin ierburi, prin iubiri, prin revoluții...

SONET

Poți spune : am trăit și am iubit
Iar dacă e moșii creșterea mă așteaptă
Și mă împresoară neagra ei pădure
Eu pot închide ochii înălbiiți.

Căci voi purta de-a pururi pe umeri
Un chip frumos, născut de vîl
Al lumii, cea în care m-am născut
Și care șine cu mine nu se stinge.

MEMENTO

Muriseră-atîția-ntre timp. Tot căutîndu-l,
Umblam printre morminte dar nu-ți găseam mor-
mîntul.

O vară ca și-atuncea. La fel. Stridentă vară.
Cu gipsuri albe-n soare, stă piatra funerară.
În bălării pîrlite, pe sura iarbă-a verii,
Ard, perpendiculare, sculpturile durerii.
Atîția morți de-atuncea... Cum să te aflu, oare,
În deasa lor mulțime atotnepăsătoare ?
„În patruzeci și patru... bombardamente... unde ?“
Nici paznicul nu știe. Nimica nu-mi răspunde.

Străbat alei, o dată, de zece ori, și încă
O dată, și mă reazim de cruce ca de-o stîncă...
...Și, nu știu cum, atîta de fără veste, iată
Că ești aici, alături... sub lespedea ciudată...
Al tău să fie chipul din ramă ? Parcă tremur.
Ce verzi îți erau ochii cînd mă priveai pe vremuri...
Lentila unei lacrimi stă între noi. Ești ceață.

Și fiecare clipă de moarte mă dezvăță.

MEMENTO

Mă uitam la tine, o dată, de zece ori, și încă
O dată, și mă reazim de cruce ca de-o stîncă...
...Și, nu știu cum, atîta de fără veste, iată
Că ești aici, alături... sub lespedea ciudată...
Al tău să fie chipul din ramă ? Parcă tremur.
Ce verzi îți erau ochii cînd mă priveai pe vremuri...
Lentila unei lacrimi stă între noi. Ești ceață.
Și fiecare clipă de moarte mă dezvăță.

HARTĂ

Dacă am vrea să facem o hartă
cu căile de comunicație ale primăverii,
ar ieși un desen complicat și ciudat,
cu linii suple ca plantele,
cu noduri grațioase ca florile,
cu crînguri, fructe și veverițe,
cu piraie perlate ca risul lui Puck,
ca risul copiilor noștri,
cu spații albastre-ntre drumuri
albastre ca ziua întîiului mai,

cu dungi violente ca arătura
sau drepte ca osia...

Pentru noi, drumurile primăverii
cu dialectica și încrucișările lor,
au un unic sens,
sens unic :
Comunism !

HARTA

Dacă am vrea să facem o hartă
a căilor de comunicație ale primăverii
ar fi un desen complex al ciudat
cu linii soare ca planetele
cu noduri grăitoare ca florile
cu crânguri fructe și verze
cu pinete porlate ca răsăritul
cu răsăritul coștilor noastre
cu spații albastre-nuț dintr-un
albastre - ca zăua înălțată

NOAPTEA

O stradă pe care mergeam,
noaptea.

Cu nici o lumină la geam,
noaptea.

Pe ziduri, lozinci de partid,
noaptea.

Știam doar că punem la zid
noaptea.

Un zîmbet de taină și-apoi,
noaptea.

În noi era ziua în toi,
noaptea.

Lumina născută-n asalt,
noaptea,
azi, cerul ni-l face înalt,
înalt, fără seamăn de-nalt,
noaptea.

NOAPTEA

INVENTAR

Orgoliul, zeul de aur cu ochii verzi
și tăietura gurii subțire —
Indiferența, forma cenușie
cu miinile-ncrucișate la piept
ca niște zăvoare peste inimă —
gnomul Invidiei, răsucit ca un cârceț,
scheunînd pe lingă cavalerul Ambiție,
călare pe calul lui negru ca antracitul —

Egoismul, personaj adipos, cu graniți nesigure,
crescînd din el însuși, multiplicîndu-și celulele —
și Frivolitatea, verișoara puberă a Viciului,
și rudele mai mari de casă ale Tiraniei :
coropișnița Ipocriziei, buldogul Teroarei,
curca flască a Demagogiei —

— o, Burghezie, ce daruri frumoase ne faci !

LA PRELUAREA PUTERII DE CĂTRE POPOR

Nu am avut nimic de pierdut
decît umbra ştreangului pe zidul casei mele,
decît urma dispreţului pe umerii mei de femeie,
decît dîra batjocurii pe pagina mea de poet.

Nu am avut nimic de pierdut
decît vîntul teroarei în arborii nervilor mei,
decît pasărea oarbă a singurătăţii,
decît timbrul confuziei, decît prejudecata...

Nu am avut nimic de pierdut
decît reci generații de juguri pe grumazul curbat
— dar o lume de cîștigat !

LA PRILUAAREA PUTERII DE CĂTRE POPOR

Nu am avut nimic de pierdut
decît umbra streșugului pe zidul casei mele,
decît urma desprețului pe umerei mei de femeie,
decît din patoculi pe pagina mea de poet.

Nu am avut nimic de pierdut
decît vîntul teroarei în arborii nerivoli mei,
decît pasarea oarbă a singurătății,
decît timbrul conștient, decît prețușcata.

NOAPTEA, ÎN SALA DE ȘEDINȚE

Cunosc această încăpere.

O cunosc atât de bine

încît mă pot orienta fără greș,

fără să tulbur odihna obiectelor,

nocturna lor armonie.

Iată : pînza roșie în care e învelită masa

doarme un somn violet.

Paharul doarme un somn străveziu.

Carafa cu apă e o lebădă cristalină

pe suprafața nemișcată a întunericului.

Cunosc pereții aceștia austeri,
puțin înnegriți de fum.
Pe cel din față — portretul lui Lenin.
La dreapta și la stînga — cîte un cuplu de steaguri.
O fereastră — iar, dincolo de ea,
noaptea, vîntul, stelele.

Cunosc aceste scaune dintr-un lemn luminos,
răcoroase, cu spătarele drepte și netede,
numai că, în timpul ședinței, poziția lor e alta,
capătă o asimetrie a mișcărilor vii,
însoțesc atitudini umane.
Acum, noaptea le-a aliniat după schema repaosului.

Nu văd pe nimeni.
Nu aud voci.
E o absență compusă,
ca albul care include toate culorile,
o tăcere plină de substanță,
ca pauza dintre părțile simfoniei
cînd răsună doar animația interioară a ascultătorilor,
continuitatea emoției lor.

Perdelele subțiri amintesc fumul de țigară ;
tovarășii mei fumează mult,
unii au început să fumeze în închisoare
și perdelele sînt suple, albăstrui
ca memoria...

...Cîndva, într-un pod, într-un beci, într-un crîng,
s-au ținut ședințe,
într-o casă de țară, într-una de la periferia orașelor,
în cartiere pline de fum,
de rufe puse la uscat :
cămașa de lucru, decolorată de exploatări succesive,
cămașa de duminică, necesară ca demnitatea ;
în cartiere pline de copii alergînd peste cutii goale,
ligheane sparte și zdrențe de iarbă,
alergînd, alergînd înainte,
copii cu genunchi slabi și cenușii
marcați de zgîrieturi roșii,
martore ale vitalității lor triumfătoare ;
în cartiere sonore, pline de timbrele meseriilor —
într-o vreme cînd pașii în curte,
bătaia în ușă,
domnul în raglan care se oprește din mers
și se uită țintă la tine —
însemnau amenințare,
teroare,
cruzime...
...Și iată : vîntul umblă prin curte —
și nu mă tem.
Noaptea se lovește de geam —
și nu mă tem.
Stelele se uită la mine auriu, cercetător,
mă recunosc —
și nu mă temn

Sîntem liberi.
Cunosc această încăpere
și scaunele ei ordonate ;
pe cel din stînga mea stă un tovarăș
care a luat parte
la primele noastre urale în aer liber,
cînd străzile s-au umplut de pietonii lor firești.
cînd, manifestînd sub ploaie,
cîntecul, apa, lumina, lozinca, mulțimea.
totul mirosea a libertate,
iar gloanțele din piața Palatului
erau vocabule
emise cu limbă de moarte de foștii stăpîni
spre amurgul cu oameni care începeau să trăiască.
În dreapta mea stă un tovarăș
care a intrat în fabrici și a spus :
„Sînt ale noastre“ — măturînd de pe birou
fotografia acționarilor zîmbitori,
la aniversarea a 50 de ani de exploatare,
și, alături de el, stă un altul,
responsabil cu organizarea pămîntului în colective,
și toți trei vorbesc cu vorbele mulțimii
despre averea comună,
despre ținta și lupta comună,
și acest magic cuvînt, COMUNA,
sună ca ploaia, ca vuietul soarelui,
cu inimitabilul sunet
pe care-l au ideile vaste și exacte ;
și, în fața mea, stă un alt tovarăș
care știe că „Război și pace“ a fost scris

cu o anume, genială întrebuințare a literelor,
și, de aceea, duce alfabetul din casă în casă,
deprinzînd mîinile oamenilor
cu gestul nou, mîngios și avid,
al răsfoirii cărților
— și toți patru răspund în numele mulțimii
de bunurile comune :
istoria,
pămîntul,
uzina,
gîndirea,
apărîndu-le de orice atac, de orice complot
al dușmanilor comunei.

Cunosc aceste scaune
și încăperea aceasta —
anticamera acțiunilor biruitoare,
locul consfătuirii și al coordonării.
Aici, alegem dintre noi
pe cei mai intransigenți și mai înțelepți,
pe cei mai pătrunzători și mai multilaterali,
pentru a le da lor sarcinile cele mai grele.
Aici învățăm zi de zi
legile calme, de neclintit,
ale disciplinei.
Cînd te pregătești să urci un munte,
îți iei cu tine bocancii, toiagul,
îți potrivești un suflet răbdător și perseverent,
pe măsura mersului tău ;

cînd întîmpini anul cel nou,
pulverizezi peste toate
norul scînteietor al sărbătorii
și totul explodează tăcut și feeric :
vinul,
zăpada,
surisul ;
ședința își impune disciplina
ca pe o armătură interioară,
așa cum statuia odihnește pe legile armoniei.

Ai consimțit la această disciplină,
de bună voie ai ales-o,
pentru a intra în unitatea colectivului tău.
Aici, în ședință,
tovarășii au dreptul să-ți ceară socoteală
pentru gestul și concepția ta.
În lumina netulburată a atenției colective,
îți povestești viața fără să ascunzi nimic
și, auzindu-te povestind,
devii cu adevărat tu însuți,
și spui „eu“ cu mîndria unui membru al obștii,
un „eu“ curat, responsabil,
vindecat de orice maladie a egoismului ;
cînd te mărturisești tovarășilor tăi,
biografia ta
capătă acoperirea în aur a valorii ei obiective,
îți afli ponderea în balanța umanității.

Aici, între aceste scaune cu tăietura netă
e locul activ,
ședința comunistă —
în timp ce lumea veche
e o aulă a dezolării
în lemnul căreia
neantul își dezvoltă viermii palizi.
Turnul însingurării se cutremură :
se prăbușește întâi întunecoasa scară interioară,
spirală individualismului,
și prin spărtura de sus
se vede cerul proaspăt și rece ;
luxuri desuete se coșcovesc,
pierzându-și treptat
ultimul licăr de culoare ;
în sfârșit, pereții turnului se desfac
fără zgomot, ca un decor de putregai,
vîntul revoluției suflă puternic,
împrăștie totul,
și, pe locul rămas curat, se ridică
solarul amfiteatru al colectivității.

...E noapte și, totuși, mă pot orienta fără greș,
ocolind neantul
și intrînd în sediul de partid,
în ceasul acesta cînd materia își reface puterile...

Iar pentru veghea sa din timpul nopții,
pentru încordarea prin întuneric și tăcere
a văzului și auzului său,
tovarășii vor hotări în ședință
să îngăduie poetului câteva ceasuri de somn
a doua zi,
cînd omenirea va fi și ea,
cu cel puțin câteva ceasuri,
mai aproape de fericire.

ODA LUCIDITĂȚII

Dacă mi-aș pierde mâinile și picioarele,
pe tine n-aș vrea să te pierd, Luciditate !
Tu ești bisturiul de platină cu care încerc să fac
chirurgia adevărului.
Cine te numește uscăciune
sau frigiditate ?
Eu știu că dimensiunea ta dă adevărata cunoaștere,
așa cum în unele după-amieze,
când exuberanța luminii a trecut
și seara ambiguă e încă departe,
totu-i uimitor de precis și de curat,
uimitor de intens și de nou...

Bucuria neînțeleasă e numai o jumătate de bucurie,
ca și cînd ai intra în mare cu ochii închiși,
ca și cînd ai săruta o gură necunoscută ;
Puterea fără conștiință e înceată ca mîlul...
Dacă nu te-aș avea, Luciditate,
aș trece prin viață străin de mine însumi
și nu mi-aș putea lega rănile,
pentru că n-aș ști unde sînger.
Dacă n-aș cunoaște durata dialectică a echilibrului,
dacă m-aș socoti de neclintit —
m-aș prăbuși...
Cine te refuză, Luciditate ?
Cine spune că ești zăpada care acoperă fructul,
cuțitul care înjunghie vietatea elanului,
lațul care sugrumă emoția ?

Cu luciditate cercetînd istoria,
Marx a stîrnit incandescența Revoluției !

ASTRONAUTICA

Iată-ne pe lună, dincolo de lună,
pe orbita soarelui.
Am plecat de pe pământ
dar nu pentru că nu-l iubim destul.
Nu, nu ne-am săturat de fructe,
de cîini și cai, de iarbă, de zăpadă,
de glasurile noastre
mai pure decît timbrele astrale.

Am plecat de pe pământ
pentru-a cunoaște Spațiul și Timpul,
aceste două mari coordonate
ce ne delimitează viața
ca două săbii-albastre ;
pentru a le da în lături și a fi
mult mai aproape de eternitate.

Am plecat de pe pământ
ca să ne-ntoarcem triumfal la el
cum te întorci la casa părintească,
mai maturi, mai puternici și recunoscători,
ca să ne scoatem căștile de-astronauți
și părul, să ne fluture în vînt
și să privim zăpada, caii, cerul,
cu ochi din cari știința n-a izgonit candoarea ;
și sărutînd pămîntul,
patetic, cum săruți obrazul mamei,
să-i mulțumim că ne-a născut,
că ne-a-nțărcat și ne-a lăsat să-l părăsim
ca să ne facem drum spre nemurire.

DRUMUL SPRE OCEAN

autorului metaforei lui Leonid Leonov

Undeva, nu departe de noi,
respiră oceanul.
Îl auzim ziua
amestecat în rumoarea pașnicei noastre munci.
Îl auzim noaptea
sub stelele cu care, de la o vreme, decorăm cerul.
Comunismul e undeva, nu departe de noi,
măreț ca oceanul, fără false miragii,
în severa lui coeziune.

Drumul spre ocean de mult a-nceput
și semințiile lumii se apropie
de o limpede zare care refuză dezordinea.
Oceanul e rigoarea și justiția.
Undeva, nu departe de noi,
respiră oceanul
albastru și proaspăt,
de o prospețime senină
care e însăși
sinteza furtunilor.

CUPRINS

Poetul	5
--------	---

REPORTAJ

Hala	9
Fila de poveste	11
Umorescă	12
Tablou	14
Pe o plajă japoneză	16
H. H.	18
Pe Acropole	20
Declin	22
Hipocampus	24
Dictando	26
Scrisoare de dragoste	28
(dintr-un sat dobrogean)	
Industrie	34

AMATEVI SEMPRE

Din copilărie :	39
a) Dacă mă-ntorc	39
b) Basme vechi	41
c) Micul prinț	43

d) Sufletul pădurii	45
e) Repetitio	47
f) Toate vîrstele	48
Mireasa	50
Amatevi sempre	52
Dar iată ploaia	54
Intimitate	56
De la fereastră	58
Vîntul	60
Sprîncenele	61
Vitraliu	62
Cînd nu se nasc poeme	64
Copacul negru	66
Toamnă nouă	68
Prezență	70
Sărutările	71
Joc de apă	73
În goana trenului	74

OMAGII

Lenin	79
De genul feminin	81
Demostene	83
Pe un motiv din Sadoveanu	84
Unei prietene	86
Lirism	88
Adînc	90
Portret de comunist	92
Vă mulțumesc	93
Bach	95

RESPIRAȚIA OCEANULUI

Sonet	103
Memento	105
Hartă	107

101	102
103	104
105	106
107	108
109	110
111	112
113	114
115	116
117	118
119	120
121	122
123	124
125	126
127	128
129	130
131	132
133	134
135	136
137	138
139	140
141	142
143	144
145	146
147	148
149	150
151	152
153	154
155	156
157	158
159	160
161	162
163	164
165	166
167	168
169	170
171	172
173	174
175	176
177	178
179	180
181	182
183	184
185	186
187	188
189	190
191	192
193	194
195	196
197	198
199	200

Redactor responsabil: HERTA SPUHN
Tehnoredactor: GABRIELA TANASE

*Dat la cules 31.03.961. Bun de tipar 24.04.961.
Apărut 1961. Comanda nr. 4842. Tiraaj 2710. Broșate
2080+Legate 630. Hirtie veșină de 80 g/m².
840×1080/32 Coli editoriale 2. Coli de tipar 8,25.
Planșe I.A. 067. C.Z. pentru bibliotecile mici 8(R).*

Intreprinderea poligrafică „13 Decembrie 1918”
str. Gr. Alexandrescu nr. 93-95, București, R.P.R.
(Comanda nr. 1041)

